

Mercosur: win-win of landbouw als pasmunt?

nieuws

Een bedreiging voor de landbouwsector, een economische en geopolitieke must, een risico voor het milieu: het vrijhandelsakkoord tussen de Europese Unie en Mercosur roept al jaren uiteenlopende reacties op. Welke feiten staan ondertussen vast en welke kwesties blijven nog onduidelijk?

11 FEBRUARI 2025

Jozefien Verstraete

Lees meer over:

europa

mercosur

pluimveehouderij

rundveehouderij

handel

economie

De Europese Commissie presenteert de Mercosur-deal als een cruciale stimulans voor het concurrentievermogen en de economische veiligheid van de EU. Voor heel wat Europese bedrijven opent het akkoord de deur naar een extra afzetmarkt met geen of verminderde invoerrechten. Mercosur vormt een markt van 273 miljoen mensen met een groeiende koopkracht, waarvoor uiteindelijk 91 procent van de invoertarieven geleidelijk zou verdwijnen. Voor de auto-industrie houdt deze overeenkomst in dat de invoertarieven van 35 procent op auto's en ongeveer 14 procent op auto-onderdelen binnen tien jaar geleidelijk zullen verdwijnen. Ook voor twee andere grote EU-handelstromen, de machine-industrie en farmaceutica zal een gelijkaardig quotum wegvallen. Door invoertarieven en handelsbelemmeringen af te bouwen en investeringen te vergemakkelijken, creëert het vrijhandelsakkoord nieuwe handelsstromen en jobs. Dit moet uiteindelijk de concurrentiepositie van de EU versterken en bijdragen aan economische groei.

Essentiële grondstoffen voor groene en technologische transitie

Naast exportmogelijkheden speelt vooral de toegang tot de Latijns-Amerikaanse reserves van essentiële grondstoffen een cruciale rol in het Mercosur-akkoord. De Mercosur-landen, Brazilië, Argentinië, Paraguay en Uruguay, beschikken over grote voorraden lithium en hoogwaardige ijzer- en metaalertsen waar nikkel en niobium uit gewonnen worden. Deze grondstoffen zijn essentieel voor onder meer energieopslag, hernieuwbare energieproductie en staalproductie. De EU is hierin niet zelfvoorzienend, maar heeft ze wel broodnodig in de groene en technologische transitie. Door deze toeleveringsketens te diversifiëren tracht de EU haar afhankelijkheid van China te verminderen.

Handelspolitieke doelstellingen

nieuws

“Consumenten zijn slachtoffer”: VS verklaart handelsoorlog aan economische partners

3 FEBRUARI 2025

Hoe significant is Mercosur als handelspartner voor de EU?

Hoewel de EU de op één na grootste handelspartner van Mercosur is, is Mercosur slechts de tiende belangrijkste handelspartner voor de EU. In 2023 bedroeg de totale waarde van de EU-export naar de vier Mercosur-landen 55,7 miljard euro, terwijl de import van Mercosur 53,7 miljard euro bedroeg. Momenteel vertegenwoordigt de export naar Mercosur twee procent van de totale EU-export wereldwijd. De Europese Commissie verwacht dat de EU-export naar de Mercosur-landen binnen tien jaar met ongeveer de helft (€25 miljard) zal toenemen.

Toch blijft deze exportwaarde nog ver achter op de [top EU-handelsrelaties](#), zoals de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk. De exportwaarde naar de VS was in 2023 tien keer zo groot als de Mercosurlanden: 502 miljard euro (19,5% van de totale EU-export). De exportwaarde van het VK neemt 13,7 procent in van de totale EU-export. De belangrijkste imпорthandelsrelatie van de EU is China (20,5%), gevolgd door de VS, en het VK. De grootste exportproducten van Mercosur naar de EU in 2023 waren grondstoffen (29,6%), voeding, dranken en tabak (19,2%) en plantaardige producten (17,9%). De export van de EU naar Mercosur omvatte voornamelijk machines en apparaten (26,7%), chemicaliën en farmaceutische producten (25%) en transportmiddelen (11,9%)

nieuws

Hoe wil de EU-landbouwcommissaris het concurrentievermogen van de sector opkrikken?

30 JANUARI 2025

“De Mercosur-deal is een voorzichtig evenwicht tussen de offensieve en defensieve belangen van de agro-foodsector.

Christophe Hansen (EVP) - Eurocommissaris voor Landbouw

duiding

Pluimveehouders voorzien moeilijke tijden en kaarten import uit Oekraïne aan

10 NOVEMBER 2023

Naast het versterken van de economische banden, versterkt het akkoord ook de politieke banden met Mercosur en tracht de EU tegengewicht te bieden aan de groeiende invloed van China in Zuid-Amerika. Het akkoord geeft ook een signaal naar andere economieën dat de EU openstaat voor vrijhandelsakkoorden.

"Dit akkoord is bijzonder relevant binnen de huidige geopolitieke context. Het onderhouden en uitbreiden van handels- en investeringsrelaties wereldwijd is cruciaal, zeker nu protectionistische maatregelen bij grote spelers toenemen. De behoefte aan stabiele en betrouwbare exportmarkten wordt steeds groter", schetste EU-commissaris voor Handel, Maros Sefcovic (EVP), het breder perspectief van de Mercosur-Deal in de Europese landbouwcommissie. "Dit akkoord biedt de EU een kans om haar strategische positie te versterken en haar handelspolitieke doelstellingen te realiseren."

Extra voet aan wal voor EU-landbouwers

Voor veel landbouwers en voedselproducenten opent het vrijhandelsakkoord een extra afzetmarkt waar veel hoge invoertarieven geschrapt worden. In 2023 bedroeg de EU-export van voedingsproducten naar Mercosur 3,2 miljard euro. Ongeveer 15 procent daarvan bestond uit uitvoer van olijfolie, waarop een tarief van 10 procent gold. Ook mout, wijn en andere dranken, die samen 20 procent van de export naar Mercosur uitmaken, profiteren van de afschaffing van invoerheffingen die opliepen tot 35 procent.

Ook Belgische voedselproducenten zouden een voordeel kunnen halen uit de afschaffing van de invoertaksen. Zo worden aardappelen, zuivel en chocolade in relatief grote hoeveelheden geëxporteerd naar Mercosur. Verder zullen ook 350 erkende traditionele EU-producten zoals champagne en serranoham een betere bescherming tegen namaak in de Mercosur-landen krijgen, wat hun marktpositie versterkt.

Voor welke sectoren ziet het er minder rooskleurig uit?

Vrijhandelsakkoorden bestaan echter niet alleen uit export. Wetende dat ongeveer 40 procent van de EU-import uit Mercosur bestaat uit voedingsmiddelen en landbouwproducten, zal de afschaffing van invoertarieven ook een omgekeerde handelsstroom op gang brengen. Naast veel fruitsoorten en oploskoffie zullen onder meer ook rundvlees, gevogelte, suiker en ethanol hun weg vinden naar de Europese havens.

Rundsvlees

Omdat sommige Europese producenten het nu al zeer moeilijk hebben om het hoofd boven het water te houden, mede door de vele eisen die de EU oplegt, legt de EU extra invoerquota op om de toegang tot haar markt te reguleren. Zo zou de overeenkomst volgens de Commissie 'beperkte gevolgen hebben voor de EU-rundvleesmarkt'. Momenteel voert Mercosur 196.000 ton rundsvlees uit naar de

EU. Onder de Hiltonquota mag een beperkte hoeveelheid hoogwaardig rundvlees tegen een lager invoertarief van 20 procent de EU binnenkomen, met voor elk land een afzonderlijk quotum. In totaal zou het ongeveer over 60.000 ton gaan.

De overeenkomst zou Mercosur nu toegang geven tot onze markt om 99.000 ton rundvlees af te zetten, verdeeld over de verschillende landen, aan een invoertaks van 7,5 procent. Hiervan mag 55 procent hoogwaardig vers vlees zijn en 45 procent diepvriesvlees. Het totaal vertegenwoordigt 1,6 procent van de totale Europese rundvleesproductie. Het extra volume zou niet in één keer op onze markt komen, maar wordt opgebouwd over een periode van vijf jaar.

“ Nu al is 25 procent van de kipfilet geconsumeerd in de EU afkomstig uit landen buiten de EU

AVEC - De Europese organisatie van pluimveeverwerkers

Gevogelte

Een markt die wellicht grotere gevolgen ondervindt, is die van gevogelte. Volgens de overeenkomst zal jaarlijks 180.000 ton pluimvee volledig tariefvrij worden geïmporteerd, wat neerkomt op 1,4 procent van de totale EU-consumptie. In 2022 exporteerde Mercosur in totaal 240.000 ton pluimvee naar de EU. “De komende jaren zal de consumptie van gevogelte in de EU echter toenemen, ongeveer evenveel als het rechtenvrije volume”, merkt de Commissie op. Ook dit quotum zal gefaseerd zijn toegang vinden over een periode van vijf jaar.

“In praktijk zal het overeengekomen volume van de quota op veel meer productieverlies komen”, reageerde AVEC, de Europese organisatie van pluimveeverwerkers, eerder al. De Mercosur-landen zullen de meest gewilde stukken voor de EU-consumenten uitvoeren, namelijk de kipfilets of borstsvlees. Deze meest gegeerde stukken zijn ook de meest waardevolle stukken voor de kippenproducenten in de EU. Zij hebben de verkoop van hun kipfilets nodig om de productie van de hele kip rendabel te maken. “Vaak wordt gesuggereerd dat de overeengekomen quota neerkomen op slechts twee kipfilets per EU-burger per jaar. Maar deze twee geïmporteerde filets staan gelijk aan één niet geproduceerde EU-kip”, aldus AVEC. “Om het in perspectief te plaatsen: het voorgestelde extra quotum van 180.000 ton van Mercosur staat gelijk aan het productieniveau van landen als Finland, Zweden en Denemarken samen. Met het nieuwe rechtenvrije quotum erbij zouden we in totaal 1,1 miljoen ton pluimveevlees in de EU importeren, wat neerkomt op ongeveer acht procent van de EU-productie van kip. Nu al komt 25 procent van het borstsvlees dat in de EU wordt geconsumeerd uit landen buiten de EU, waaronder Brazilië, Oekraïne en China.”

Volgens Sefcovic werd bij het opstellen van de nieuwe quotavolumes rekening gehouden met de zorgen van de landbouwers alsook met de cumulatieve impact afkomstig van andere handelsakkoorden op de kwetsbare sectoren. Ook EU-landbouwcommissaris Christophe Hansen (EVP) benadrukte tijdens het Mercosur-debat in de landbouwcommissie dat dit “geen akkoord is dat enkel andere economische sectoren bevoordeelt, ten koste van de EU-landbouw”. Het is volgens de EU-commissaris eerder een voorzichtig evenwicht geworden tussen de offensieve en defensieve belangen van de agro-foodsector.

nieuws

Frankrijk verzet zich tegen opsplitsing Mercosur-akkoord, landbouwers betogen in Brussel

9 DECEMBER 2024

dierenwelzijn regels is verlopen.” Verder gaf hij geen details over hoe de EU haar productieprocessen zal afdwingen en controleren op het terrein zelf. Een handhavingsopdracht die veel complexer ligt dan controles uitvoeren op het eindproduct aan de grenzen.

Holle beloftes of echte waarborg?

In de EU-lidstaten worden voedselveiligheid, milieu- en dierenwelzijnsnormen over de hele keten opgelegd en gecontroleerd door een uitgebreide monitoringsstructuur. Dit installeren in de Mercosur-landen zou praktisch heel uitdagend worden. “De EU zal zich inzetten om meer transparantie, betere controles en een betere risicobeoordeling te krijgen dan voorheen”, stelde Sefcovic uiteindelijk ietwat vaag.

In elke communicatie bevestigt de Commissie dat er genoeg “robuuste waarborgen” in de deal zijn opgenomen om Europese landbouwers te beschermen. “We hebben geluisterd naar de zorgen van onze boeren en daarop gereageerd,” verklaarden zowel Sefcovic, Hansen als voorzitter Ursula von der Leyen over de impact op de agrofoodsector.

Ook EU-normen worden geëxporteerd

De afgesproken invoerquota van deze ‘gevoelige producten’ stuiten reeds op veel protest van de Europese landbouwsector. Terwijl de EU al jaren duurzaamheid hoog in het vaandel draagt en zeer strikte normen oplegt aan haar voedingsproducenten op het gebied van milieu, dierenwelzijn en (fyto)sanitaire regels, wordt tegelijk een akkoord gesloten met Paraguay, Uruguay, Argentinië en Brazilië. Landen die bekend staan om ontbossing, slechte arbeidsomstandigheden en een hoog gebruik van hormonen, antibiotica en gewasbeschermingsmiddelen.

Toch schermt de Commissie met de garantie dat geen enkel product geïmporteerd zal worden als het niet aan de Europese standaarden voldoet. “De strenge normen van de EU zijn nooit onderhandelbaar geweest en zullen dit nooit zijn”, aldus Sefcovic. “Rundvlees zal bijvoorbeeld van rundveehouderijen en slachthuizen komen die volledig volgens de EU-standaarden handelen. En de eieren die taksvrij geëxporteerd worden, zullen een certificaat nodig hebben dat bewijst dat de productie volgens de EU-

Als extra 'waarborg' bevestigde de Commissie eerder dit jaar nog een reservefonds van één miljard euro in het geval landbouwers toch benadeeld zouden worden door het vrijhandelsakkoord. Een bevestiging voor veel sceptici dat de zelfverzekerde houding van de Commissie over de impact van de Mercosur-deal op bepaalde landbouwsectoren, met een korrel zout te nemen is. Daarnaast blijft het onduidelijk welke middelen mogelijk moeten worden herverdeeld om het fonds te financieren en wie zal bepalen welke boeren in aanmerking komen voor steun.

Tegenstrijdige groene ambities

Vanaf het begin uitten bovendien niet alleen landbouworganisaties, maar ook veel milieuorganisaties hun zorgen over de verenigbaarheid van het Mercosur-akkoord met de Europese Green Deal en de EU-aanpak van "handel en duurzame ontwikkeling". De Europese Commissie belooft nochtans dat het akkoord zal bijdragen aan de "ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen" van zowel Mercosur als de EU. "Het zal de duurzame ontwikkeling in beide regio's bevorderen, met een focus op versterking van arbeidsrechten en milieubescherming", aldus de Commissie.

Als stok achter de deur stelt de deal van december dat beide partijen te goeder trouw moeten blijven aan verbintenissen van het Klimaatakkoord van Parijs. Indien een Mercosur-land of de EU vaststelt dat er "ernstige schendingen zijn" op deze verbintenissen, of wanneer een partij uit de Parijsakkoorden stapt, kan de handelsovereenkomst gedeeltelijk of volledig opgeschort worden. Daarnaast bevat het akkoord ook clausules om biodiversiteit te beschermen, ontbossing tegen te gaan en de gezondheid van arbeiders te waarborgen.

Omdat geen enkel ander vrijhandelsakkoord het Klimaatakkoord reeds als essentieel onderdeel opnam, maakt de Commissie zich sterk te stellen dat de Mercosur-deal het "groenste vrijhandelsakkoord ooit" is. De EU ziet het akkoord ook als een manier om invloed uit te oefenen om het Mercosur-blok mee te krijgen in haar groene ambities. Tegelijkertijd wil ze een 'race to the bottom' voorkomen, waarbij milieu- en arbeidsnormen verlaagd worden om handel en investeringen aan te trekken. In de praktijk zal moeten blijken of deze clausules steeds genoeg handhavingmechanismen zullen inhouden om de beloftes te waarborgen.

Ook voor heel wat andere sectoren blijft het afwachten hoe het akkoord in de praktijk zal uitpakken en of de beloofde economische en geopolitieke voordelen opwegen tegen de mogelijke nadelen voor kwetsbare sectoren.

Bijna afgerond?

Na meer dan 25 jaar onderhandelen werd vorig jaar op 6 december een overeenkomst getroffen tussen Mercosur en de EU. Deze overeenkomst wordt nu in alle talen van de EU-lidstaten vertaald. Indien de onderhandelingen met Mercosur niet opnieuw worden geopend, moet de overeenkomst worden goedgekeurd door zowel het Europees parlement en door de 27 lidstaten voordat het van kracht kan worden. Tijdens dit proces kunnen nog enkele aanpassingen worden voorgesteld. Gezien de verschillende politieke standpunten over de deal kan dit proces nog maanden in beslag nemen.

Om het ratificatieproces meer kans op slagen te geven, kan de Europese Commissie het akkoord opsplitsen in een handelspact en een politiek pact. De kern van het vrijhandelsakkoord, het handelspact, zou dan versneld kunnen worden goedgekeurd met een gewone meerderheid van de leden van het Europees Parlement en een gekwalificeerde meerderheid van de Raad van de Europese Unie. Dit wil zeggen 15 landen die samen minstens 65 procent van de EU-bevolking vertegenwoordigen. Indien Frankrijk en Polen de deal nog willen blokkeren, hebben ze dus minstens nog de steun van twee lidstaten nodig.

Uitgelicht

Europese Commissie wil importheffing op kunstmest uit Rusland van 6,5% naar 100%

nieuws

De Europese Commissie wil de importheffingen op Russische meststoffen verhogen van 6,5 procent vandaag naar 100 procent over drie jaar. Op die manier wil de commissie de afhan...

🕒 29 JANUARI 2025

[Lees meer](#)

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra